

Bruine ratten en hobbykippen

Een rat in gedachten: 'Brrrr, het regent, het wordt kouder, het voedsel van de akkers en in de sloot wordt minder, hoe kom ik de winter door? Ik ga mijn neus achterna. Ah!! Een kippenhok met meer dan voldoende te vreten! De vraag is alleen: hoe kom ik binnen?'

BRUINE RATTEN IN HET BUITENGEBIED

De achterliggende gedachte van deze inleiding? Bruine ratten gaan in de herfst op zoek naar alternatieve voedselbronnen. Voedselbronnen die gedurende de winter makkelijk te bereiken zijn, maïskuilen bijvoorbeeld, of kippenhokken van particulieren in het buitengebied. Vaak wordt de aanwezigheid van een enkele rat daar niet zo snel opgemerkt. Een bruine rat die bovendien de opslag van materialen gebruikt om er een schuilgelegenheid mee te creëren, heeft zijn zaken voor de winter goed voor elkaar. Voedsel in overvloed. Met bruine ratten in de buitengebieden gaat het steeds beter. Dit wordt mede veroorzaakt door het verbeterde milieu in watergangen (sloten) en het steeds minder gebruikmaken van chemische gewasbestrijdingsmiddelen met een langdurige werking. Overigens profiteren daar niet alleen bruine ratten van, maar ook allerlei andere organismen.

BRUINE RATTEN EN KIPPEN COMBINEREN NIET

Bruine ratten in de buurt van kippenhokken mogen zich bij voorkeur niet vermeerderen vanwege de verspreiding van allerlei besmettelijke ziekten en ziektekiemen. Voorbeelden daarvan zijn:

- voor de mens: de ziekte van Weil, paratyfus, Salmonella en Campylobacter.
- voor landbouw- en huisdieren: varkenspest, pseudo-vogelpest, trichinosis en ziekte van Aujeszky.

Gezien de besmettingsrisico's is bestrijding sterk aan te bevelen. Anders is het met bruine ratten in het veld. De kans van besmetting is daar, bij een niet-groeiende populatie, niet zo groot. Bruine ratten hebben in de vrije natuur ook een nuttige functie als opruimers en als voedsel voor grotere dieren. Bestrijden is in zo'n geval niet noodzakelijk.

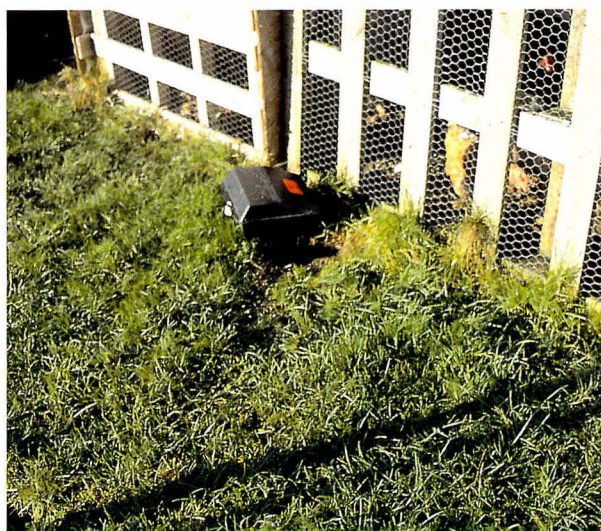
ONTWIKKELING VAN DE BRUINE RAT

Vrouwtjes van de bruine rat zijn hun hele vruchtbare leven zogend of drachtig. Als ze geluk hebben, kunnen ze gedurende hun leven van 2 tot 3 jaar maar liefst 15 (!) worpen grootbrengen. Per worp worden er 7 tot 10 jongen geboren. Of al deze jongen ook opgroeien tot volwassen rat hangt vaak af van het voedselaanbod en de nestelgelegenheid. Het is mogelijk dat er tijdens de zoogfase van de jongen een sterfte optreedt van wel 75%. Als een drachtig rattenvrouwje zich in de directe buurt van een kippenhok kan vestigen, is er een reële kans dat ze haar jongen wél groot zal brengen. In het kippenhok blijft voldoende voedsel aanwezig; vaak wordt immers vergeten om de voerbak 's avonds uit het kippenhok te verwijderen!

ZACHTE WINTER

Als we een zachte winter hebben met weinig vorst en er voldoende voedsel- en nestelgelegenheid is, zullen bruine ratten gedurende de hele winterperiode jongen grootbrengen. Dit is ook de periode waarin bruine ratten laten merken dat ze aanwezig zijn; de graafactiviteiten verraden hun aanwezigheid. Op zo'n moment moet er worden ingegrepen om de populatie niet te laten uitgroeien.

Lokaaspunt langs de rand van een kippenhok.

Kippenhok, afgeschermd met doek vanwege de ophokplicht.